

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka Šardice, okres Hodonín

696 13 Šardice 521

Identifikátor školy: 600 116 042

Termín konání orientační inspekce: 8. - 10. duben 2002

Čj.	125 58/02-11085
Signatura	ol7cv104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Šardice je úplná ZŠ, která v 10 třídách poskytuje vzdělání celkem 198 místním žákům. Ve školním roce 2001-2002 je výuka ve všech třídách realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Vzdělávací program je vhodnou formou doplněn projektovou výukou hry na zobcovou flétnu na prvním stupni, volitelnými a nepovinnými předměty na druhém stupni. Vzdělávání žáků je obohaceno vzhledem ke zvoleným učebním dokumentům a vzhledem k potřebám a zájmům žáků promyšlenou zájmovou činností. Úspěšně se škola prezentuje doma i v zahraničí vystoupením v zájmové činnosti školních mažorettek. Součástí základní školy je školní družina s jedním oddělením a školní jídelna. Stravování zajišťuje školní jídelna, která není součástí školy. ZŠ je zálohovou organizací bez právní subjektivity. Jejím zřizovatelem je obec Šardice.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Cílem orientační inspekce bylo dílčím způsobem zhodnotit průběh a výsledky vzdělávání na základní škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a v závěru zhodnotit úroveň a vzdělávání s ohledem na zjištění získaná při inspekci provedené v roce 1997.

Kvalita vzdělávání byla hodnocena především na základě hospitační činnosti, kterou školní inspektoři realizovali v předmětech *český jazyk a matematika na 1. stupni ZŠ* a v předmětech *český jazyk, dějepis, občanská výchova, rodinná výchova, matematika a přírodopis na 2. stupni ZŠ*. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace vzdělávání, používaných metod a forem práce, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace. Kromě hospitací ČŠI využila k hodnocení také kontrol povinné dokumentace, písemností žáků, rozhovorů s učiteli a žáky, zástupci metodických orgánů a ředitelem školy a prohlídky školy.

Český jazyk a matematika - 1. stupeň ZŠ

Učitelky plánují výuku ve sledovaných předmětech zodpovědně. Východiskem přípravy je pro ně jednak vzdělávací program a učební osnovy, jednak zkušenosti a schopnosti žáků. Jejich bezprostřední příprava byla zaměřena jak na poznávací, tak na rozvojovou oblast vzdělávání. Specifické vzdělávací cíle si učitelky stanovily v obou předmětech s ohledem na individuální zvláštnosti žáků (žáci se specifickými poruchami učení, žáci integrovaní) a podařilo se je splnit. V přípravě kladly důraz na to, aby se rozvíjely jednak sociální kompetence žáků a jejich samostatnost v myšlení, jednak dovednosti jazykové, čtenářské i matematické. Velmi dobrá kvalita přípravy vycházela také z dobré znalosti žáků.

Kromě jedné pedagogické pracovnice splňují ostatní učitelky na prvním stupni podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, které předepisuje zákonná norma. Učební prostředí je vhodné jak pro výuku českého jazyka, tak i matematiky. Je vybaveno vhodným školním nábytkem, pro žáky integrované jsou k dispozici účelné kompenzační pomůcky. Materiál, který učitelky použily k názornosti, byl volen velmi dobře vzhledem k potřebám žáků a účelně vedené výuce. Je žákům běžně dostupný a byl ve sledované výuce efektivně využit. Škola však pro výuku českého jazyka a matematiky má nedostatek novější audiovizuální a didaktické techniky. Ta nebyla při sledovaném vyučování použita. Učební prostředí bylo nejvíce podnětné

v nižších, nejméně ve vyšších třídách. Vhodný nástěnný materiál doplňovaly ve třídách také pěkné žákovské práce a výstavky přírodnin. Všechny pracovní postupy žáků i vyučujících byly prostoupeny účelnou relaxací. Psychohygienu sledované výuky byla maximálně respektována. Výuka probíhala za velmi dobrých podmínek.

Jedním z východiskem velmi dobře organizovaného vyučování byla samostatná práce a samostatné učení žáků s náznaky daltonské výuky a využití projektové výuky (hra na flétnu). Učitelky použily vzhledem ke vzdělávacímu programu, věku dětí a jejich individuálním potřebám také velmi dobře odpovídající formy a metody práce, jasný a srozumitelný výklad nového učiva. Kvalita použitých metod a forem práce byla velmi dobrá.

K prohloubení a upevnění učiva využily efektivním způsobem všech činností žáků, zejména jejich dovedností spolupracovat mezi sebou navzájem. Žáky stimulovali do učebního procesu vhodnou a trvalou motivací. Jejich práci hodnotily velmi dobře a s velkou dávkou empatie. Nehledaly u žáků chyby, ale v případě potřeby jim pomáhaly povzbudivým slovem. Velmi pěkně pracovaly s žáky zdravotně oslabenými.

Interakce byla vzájemná s vyváženě rozloženou účastí učitelek a žáků. Výukový efekt byl velmi dobrý, žáci mohli svobodně projevit svoje názory. Komunikace byla založena na vzájemném respektu, toleranci a důvěře.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 1. stupni ZŠ

Kvalita výuky byla ve sledovaných předmětech a jevech velmi dobrá. Vzdělávání bylo zaměřeno jak na oblast práce s učivem a rozvoj znalostí, tak na rozvoj obecných kompetencí. Žáci rozvíjeli nově získávané dovednosti a kompetence v obou předmětech (jak pracovat s desetinnou čárkou při násobení, převádění jednotek délky, dovednost plynulého čtení s předložkami, psaní správných tvarů písmen, sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v numeraci do 100, hláska a písmeno č - ě). Výukový efekt se výrazně zvyšoval tam, kde žáci mohli více volně využívat alternativní postupy, kooperativní techniky a samostatné učení. Protože vyučující učitelky vedly žáky velmi dobře i ke spolupráci a zodpovědnosti, hodnotí ČŠI kvalitu průběhu a výsledky vzdělávání na prvním stupni jako velmi dobrou.

Český jazyk a literatura - 2. stupeň ZŠ

Předmět je vyučován vyučujícím, který splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka je plánována podle schválených učebních dokumentů, jednotlivé hodiny jsou předem připraveny a pečlivě promyšleny. Rovněž cíl hodiny je stanoven nejen z hlediska poznatků, které mají být osvojeny, ale zejména z hlediska kompetencí. Probírané učivo vždy navazuje na předcházející.

Z hlediska materiálních podmínek je škola vybavena pro výuku českého jazyka a literatury (ČJL) běžnými pomůckami, některé z nich jsou již zastaralé. Všichni žáci mají vhodné učebnice, jako nedostatečné se jeví vybavení pomocnými knihami (slovníky, mluvnice). K dispozici je počítačová učebna s instalovanými výukovými programy, kterou žáci při výuce ČJL využívají. Žákovská knihovna obsahuje především knihy, které byly dříve obsahem povinné četby, novější literatura je dokupována méně.

Výuka probíhala převážně v kmenových učebnách, jedna sledovaná hodina se konala v počítačové učebně. Z toho důvodu nebyla výzdoba tříd přímo zaměřena k výuce předmětu, i když některé pomůcky a materiály (nástěnné tabule, přehledy učiva) byly ve třídách vyvěšeny.

Psychohygienické zásady byly vcelku dodržovány, pouze při práci na počítačích nebyl čas na relaxaci.

Ve všech sledovaných hodinách bylo učivo podáno věcně správně, jasně a přehledně. Pozitivně je třeba hodnotit zejména snahu učitele o vyvozování učiva společně se žáky, o jejich aktivní zapojení do procesu učení. Spolupráce žáků byla ve většině hodin dobrá, pouze v jednom případě se nedařilo zapojit celou třídu. Vyučující volí pestré metody, vhodně zařazuje skupinovou práci. Rovněž práce s výukovými programy byla pojata jako kooperativní. Ojedinele se při střídání činností žáci nestačili rychle zorientovat a nepochopili hned zadání dalšího úkolu.

Ve sledovaných hodinách nechyběla motivace, častěji se vyskytovala průběžná, vstupní motivace byla výrazná zvláště v hodině slohu. Žáci vždy věděli, co budou v dané hodině dělat a jakých výsledků by měli dosáhnout. Zhodnocení dosažení cíle v závěru hodiny však bylo méně výrazné. Při procvičování mluvnického učiva bylo velmi dobře využito práce s chybou, učitel vede žáky k přemýšlení o jazykových jevech, k jejich zdůvodňování. Ojedinelá klasifikace byla objektivní, vždy byla stručně zdůvodněna. Učitel průběžně hodnotil výkony žáků, pozitivního hodnocení využíval k motivaci další práce. Kladně je třeba hodnotit i zapojování žáků do různých soutěží (olympiáda, recitace, sloh. práce), které může sloužit jako dlouhodobá pozitivní motivace.

V oblasti komunikace je třeba ocenit snahu učitele o pěstování spisovného vyjadřování (i přes silné nářeční návyky žáků). Žáci mají možnost uplatnit své názory jak v hodinách mluvnice, tak zejména ve slohovém vyučování. Účelně se střídalo vyjadřování ústní s písemným. V žádné ze sledovaných hodin nepřevažoval učitelův monolog, vždy byl vytvořen dostatečný prostor pro dialog se žáky. I když v mluvnických hodinách převažovaly stručné, někdy i jednoslovné odpovědi, ve slohovém vyučování mají žáci možnost vyjadřovat se souvisleji. Verbální projev učitele je kultivovaný a slouží jako vzor pro žáky.

Oblast materiálních podmínek výuky českého jazyka hodnotí ČŠI jako průměrnou, ostatní oblasti jako velmi dobré. Celkově je hodnocena kvalita výuky předmětu jako velmi dobrá. Hodnocení kvality výuky sledovaného předmětu celkově je velmi dobré.

Dějepis, občanská výchova, rodinná výchova

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům, učební osnovy byly plněny. Kontinuitu výuky mezi ročníky garantují rámcové tématické plány různé úrovně. V některých předmětech je zahrnuto učivo zaměřené na prevenci zneužívání návykových látek, ochrana člověka za mimořádných situací a úvod do světa práce, v přírodovědných předmětech jsou vhodně začleněny laboratorní práce žáků. Výukové cíle byly stanoveny v souladu s osnovami předmětu formou učebních požadavků i žádoucích postojových vlastností a dovedností, zřídka však bylo jejich plnění v hodinách vyhodnoceno.

Vyučující sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro stupeň základní školy. Chybějící aprobace učitelů pro několik předmětů (dějepis, občanská a rodinná výchova) neměla negativní vliv na kvalitu výuky. Pozitivním jevem pro zlepšení odborných i pedagogických znalostí a dovedností učitelů je stále větší účast na dalších vzdělávání v různých kurzech a seminářích. Tyto nové poznatky a dovednosti učitelů se projevily v části výuky a měly kladný vliv na celkové hodnocení. Prostředí učeben i dalších prostor školy bylo čisté a pěkně upravené. Prostorné kmenové učebny jsou vybaveny vhodným žákovským nábytkem. Ve škole jsou zřízeny odborné učebny pro výuku přírodovědných předmětů, dějepis, cizích jazyků. Pro výuku společenskovedních předmětů se příležitostně využívá dobře vybavená hudebna s didaktickou technikou a pomůckami. Motivační výzdoba

učeben vytvářela podnětné prostředí. Vybavení školy pomůckami, obrazovým materiálem a odbornou literaturou je na základní úrovni, inovace a doplňování pomůcek je omezeno finančními možnostmi školy. Učitelé si řadu pomůcek, dalšího materiálu a odborné literatury zajišťují sami. Učebnice měli žáci k dispozici a byly využívány. Zařazení sledovaných předmětů do rozvrhu hodin převážně odpovídalo psychohygienickým zásadám.

Učitelé v hospitovaných hodinách volili vhodné a pestré formy a metody práce. Často byl zařazován řízený motivační a informativní rozhovor se žáky, většinu hodin charakterizoval frontální přístup učitelů ke společné i samostatné práci žáků, ojediněle byla zařazena práce ve skupinách. Výuka měla zčásti praktický charakter, žáci společně s vyučujícími hledali řešení problémové situace a diskutovali o ní. Práce s učebnicí byla doplňována výkladem, vyprávěním a příklady ze života. Další zdroje informací vhodné pro výuku, jako pracovní texty, odborná literatura, včetně didaktické techniky, byly efektivně využívány. Část výuky měla tradiční průběh s převahou učitelova slovního výkladu, žáci naslouchali a plnili úkoly. Tento způsob práce poněkud opomíjel rozvoj komunikativních kompetencí žáků. V organizaci hospitovaných hodin bylo jen sporadicky zařazováno v závěru shrnutí a zopakování učiva pro podporu trvalosti poznatků žáků. Ti projevovali většinou dobrou úroveň některých sociálních kompetencí: uměli navázat rozhovor na dané téma, navzájem tolerovali své osobní názory, prokazovali nezávislost svého vlastního myšlení a uměli vyjádřit opačné mínění.

Motivace učiva vhodnými metodami příkladem a ukázkami byla dobře připravená a promyšlená jen v průběhu vyučovacích hodin, na počátku hodin motivace nebyla zařazena. Krátké slovní hodnocení žákovských výkonů bylo sděleno učitelem po ústním zkoušení, avšak bez zdůvodnění chyb nebo nedostatků. Zhodnocení učební činnosti žáků, ocenění jejich aktivity a stimulaci k další práci v hodinách vyučující využívali jen ojediněle.

Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly pěkné a přátelské. Žáci respektovali stanovená pravidla, jejich chování bylo slušné a zdvořilé. Příkladné zaujetí a přístup některých učitelů podporovaly vytváření emotivní a příznivé pracovní atmosféry. Ve sledovaných hodinách byly sice často zařazovány metody přispívající k rozvoji komunikativních dovedností žáků, chybělo však jejich důsledné naplňování. Pokud měli žáci prostor pro vyjádření vlastního názoru a diskusi, živě komunikovali s učitelem i navzájem.

Při opakování učiva či individuálním zkoušení prokázali žáci znalosti požadované osnovami předmětu a standardem základního vzdělávání. Prokázali znalost terminologie, schopnost poznatky užívat v jednoduchých příkladech, hledali analogie a srovnávali.

Ve sledovaných společenskovědních předmětech byly oblasti plánování a přípravy výuky, personálních a psychohygienických podmínek, organizace, metod a forem výuky, interakce a motivace hodnoceny jako velmi dobré, zbývající jako průměrné.

Kvalita výuky sledovaných předmětů byla celkově velmi dobrá.

Matematika - 2. stupeň ZŠ

Výchovně vzdělávací práce je plánována v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Dotace hodin výuky matematiky je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Učební osnovy byly v době inspekce plněny. Z vypracovaných tematických plánů vyplývá, že učivo je rozvrženo do jednotlivých ročníků a v souladu s požadavky učebních osnov. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla pečlivá a promyšlená i po stránce materiální.

Všichni učitelé mají odbornou i pedagogickou způsobilost v souladu s příslušnou právní

normou. Jejich odborné znalosti, metodické dovednosti a pedagogické zkušenosti ve většině případů pozitivně ovlivnily kvalitu výuky. Sledovaná výuka matematiky probíhala běžných kmenových učebnách, v jednom případě v polo odborné učebně fyziky a chemie, které jsou dostatečně prostorné. Ve vyučovacích hodinách i v přípravě na vyučování žáci používají vhodné a schválené učebnice a učební texty. K zabezpečení názornosti výuky mají vyučující k dispozici učební pomůcky v sortimentu obvyklém na úplných základních školách. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré. Vyučující dbali na dodržování psychohygienických zásad.

Styl výuky a její kvalita v převážné většině zhlédnutých hodin byly velmi dobré. Použité vyučovací metody a formy práce respektovaly složení tříd. Výběr učiva a množství informací svou náročností odpovídaly věku žáků. Individuální vzdělávací potřeby dětí byly zohledňovány. Pro zvládnutí učební látky všemi žáky vyučující uzpůsobovali další průběh a tempo výuky. V průběhu výuky byli žáci vhodně volenými postupy a zdůvodňováním řešení zadaných úkolů vedeni k rozvoji logického myšlení. Nové učivo bylo po vysvětlení v dostatečné míře procvičeno. V průběhu vyučovacích hodin učitelé vytvářeli potřebný prostor pro samostatnou práci žáků. Vzhledem k rozdílnosti matematických schopností a dovedností žáků v části sledované výuky byla běžnou praxí pomoc prospěchově lepších a rychleji pracujících dětí svým spolužákům. Po zařazené samostatné práci následovalo vždy kontrolní řešení, čímž vyučující zabezpečovali účinnou a oboustrannou zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Organizace většiny sledovaných vyučovacích jednotek a vhodný výběr řešených úloh vytvořily žákům možnost jejich úspěšného uplatnění. U žáků učitelé vyžadovali úplnost řešení příkladů a slovních úloh, většinou i přesné a úplné vyjadřování. V jedné hodině byla sledována příkladná činnost žáků, kteří kromě vlastního vyřešení úlohy na tabuli komentovali a odůvodňovali způsob řešení svým spolužákům a současně tak rozvíjeli své komunikativní dovednosti. vytvořila žákům možnost jejich úspěšného uplatnění. V jedné navštívené hodině zadal učitel prospěchově zdatným žákům úlohu logického typu. Převážná část žáků v jednotlivých třídách s vyučujícími aktivně spolupracovala. Se žáky, kteří potřebovali pomoc, učitelé individuálně pracovali. Vyučovací čas se dařilo efektivně využít. V jedné vyučovací hodině bylo zaznamenáno použití zpětného projektoru. Efektivita však byla snížena horší viditelností a rozlišitelností zobrazeného nákresu.

Jen v jedné vyučovací hodině byla sledována účinná vstupní motivace, kterou vyučující podchytil zájem žáků o učivo. Většinou byly užívány průběžné motivační metody, kterými učitelé aktivizovali žáky, zvyšovali jejich zájem o výuku a tím pozitivně ovlivňovali jejich vzdělávací výsledky. Vyučující si průběžně a v dostatečné míře zabezpečovali zpětnou vazbu o pochopení a osvojení probíraného učiva. Sledovali úspěšnost při samostatné práci žáků a průběžně hodnotili dosahované výsledky bez zaměření na zdůrazňování nedostatků. Přihlíželi rovněž k individuálním schopnostem dětí, oceňovali jejich snahu a pokrok.

Ve třídách byl sledován citlivý, spíše partnerský přístup vyučujících k dětem. To vedlo k vytvoření nestresující pracovní atmosféry a pozitivně ovlivňovalo psychohygienické podmínky výuky. Učitelé měli v navštívených třídách přirozenou autoritu. Jejich verbální i neverbální projev byl velmi dobrý. Žáci respektovali dohodnutá pravidla společenského chování a vzájemné komunikace. Vyučující se snažili rozvíjet komunikativní dovednosti žáků, přičemž míra úspěšnosti byla v přímé souvislosti s volbou forem a metod práce a zkušenostmi vyučujících.

Jednotlivé sledované oblasti výuky byly ve sledovaných hodinách hodnoceny velmi dobře. Kvalita vzdělávání ve sledované výuce matematiky byla celkově velmi dobrá.

Přírodopis

Výchovně vzdělávací práce je realizována v souladu se vzdělávacím programem. Hodinová dotace v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Učební osnovy byly v době inspekce plněny. Z tématických plánů vyplývá rozvržení učiva do jednotlivých ročníků v souladu s požadavky učebních osnov. Bezprostřední příprava na výuku byla promyšlená a pečlivá po materiální stránce.

Výuka předmětu je zabezpečena učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Ve sledované výuce byly sledovány odborné znalosti, metodické dovednosti a pedagogické zkušenosti vyučujícího, které měly pozitivní vliv na kvalitu výuky. Výuka přírodopisu se realizuje v odborné učebně tohoto předmětu, rovněž dostatečně prostorné a dobře vybavené učebními pomůckami pro zabezpečení názornosti výuky. Žáci používají schválené učebnice. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré, psychohygienické zásady výuky vyučující dodržoval.

Organizace, metody a formy výuky respektovaly činnostní pojetí vzdělávacího programu, směřovaly k naplnění stanoveného cíle i specifických cílů stanovených osnovami předmětu. V části sledované výuky byly pro skupiny zadány rozdílné činnosti. V době individuálního zkoušení žáka jedna skupina třídy na základě vlastních zkušeností popisovala, hodnotila zadanou situaci. S řešením a za pomoci učitele pak žáci tvořili závěry, s nimiž seznamovali spolužáky. Dařilo se tak aplikovat již dříve osvojené poznatky aplikovat na reálnou situaci. Druhá skupina testovala svoje znalosti prostřednictvím výukového programu na PC. Jejich řešení pak posloužila učiteli k orientačnímu zopakování tématického celku s celou třídou, čímž byla zabezpečena účinná a oboustranná zpětnovazební informace o zvládnutí a osvojení učiva. Jasně a srozumitelně pokyny vyučujícího umožňovaly žákům plnit stanovené úkoly ve vyměřeném čase. Individuální předpoklady jedinců byly respektovány, vyučující ochotně poskytoval žákům radu a pomoc. Využití didaktické techniky, dostatek pomůcek a názorného materiálu pozitivně ovlivnilo efektivitu výuky. Ve všech hodinách byl vytvořen dostatečný prostor k procvičování a upevňování učiva, vhodně volené úlohy umožňovaly žákům aplikovat učivo v širších souvislostech a na reálné životní situace související se zdravým životním stylem.

Účinná vstupní i průběžná motivace dovedla podchytit zájem žáků. Vhodnými formami činností a jejich střídáním byli žáci udržováni v aktivním získávání poznatků - formou činností založené na spolupráci žáků, spojením teoretických a praktických poznatků s důrazem na využití v běžném životě. Při ověřování znalostí žáků formou orientačního nebo individuálního zkoušení prokázali žáci většinou znalosti předepsané osnovami předmětu. Znalosti žáků byly klasifikovány objektivně. V závěru výuky byl hodnocen výkon žáka i třídy. Vyučující využíval pochvalu a pozitivní posilování. Žáci i vyučující získávali v průběhu výuky zpětnou vazbu.

Příznivá atmosféra ve sledované výuce založená na vzájemném respektu mezi vyučujícím a žáky vytvářela velmi dobré podmínky pro tvořivou práci. Žáci pracovali se zájmem. Respektovali dohodnutá pravidla chování i osobnost učitele. Při skupinových činnostech prokázali schopnost spolupracovat a navzájem se tolerovat. Vyučujícímu se dařilo systematicky rozvíjet komunikativní dovednosti žáků.

Ve všech sledovaných jevech i celkově měla výuka přírodopisu velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 2. stupni ZŠ

Kvalita výuky sledovaných předmětů byla vzhledem k vzdělávacímu programu celkově velmi dobrá na prvním i druhém stupni základní školy. V průběhu výuky byly respektovány poznávací i výchovné cíle vzdělávacího programu. Vyučovací hodiny byly vždy vyučujícími pečlivě připraveny. Téměř všechny hodnocené jevy ve sledované výuce měly velmi dobrou kvalitu. Pouze hodnocení žáků se v hodinách zařazovalo méně a neobsahovalo zdůvodnění chyb či nedostatků. Ve sledovaných hodinách byly sice zařazovány metody přispívající k rozvoji komunikativních dovedností žáků, většinou však chybělo jejich důsledné naplňování.

Hodnocení úrovně vědomostí, dovedností a sociálních kompetencí žáků vychází z hospitací ČŠI ve sledovaných předmětech. Při opakování učiva či individuálním zkoušení prokázali žáci znalosti požadované osnovami předmětu a standardy základního vzdělávání. Prokázali znalost odborné terminologie, ale i schopnost poznatky aplikovat na jednoduchých a praktických úlohách.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobé záměry rozvoje školy zpracované společně s dalšími střednědobými i dílčími plány v jednom společném dokumentu školy byly vytvořeny a projednány s pedagogickým kolektivem. Stanovené dlouhodobé priority kladou důraz na kvalitu a specifika výchovně vzdělávacího procesu školy, personální rozvoj pedagogických pracovníků a modernizaci materiálních podmínek. Další cíle a kroky jsou rozpracovány a konkretizovány v ročním plánu práce a v měsíčních či dalších dílčích plánech pedagogických pracovníků. Mezi ně patří kvalitně zpracované plány školní družiny, plán kontrol a hospitací, plán a program pedagogických i provozních porad a minimální preventivní program sociálně patologických jevů. Operativní plánování se promítá do měsíčních plánů, v nichž jsou jednotlivé úkoly přesně zadány, projednány a termínovány s uvedením odpovědnosti za jejich plnění. Plnění úkolů a plánů je vyhodnocováno průběžně na pedagogických radách, zpětná vazba je zajištěna stálou kontrolou plnění úkolů.

Výuka na obou stupních základní školy je realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty. V souladu s koncepčními záměry se vyučují volitelné a nepovinné předměty. Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny pro smysluplné využití volného času dětí prostřednictvím zájmových kroužků a mimoškolních aktivit, za zmínku stojí kroužek sportovních aktivit - mažoretky. Talentovaní žáci se realizují především prostřednictvím olympiád a soutěží, pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou vytvořeny dobré podmínky. Pro dva integrované žáky je zajištěna speciálně pedagogická pomoc a zpracovány individuální plány vzdělávání.

Dlouhodobé a krátkodobé plánování tvoří provázaný systém se zpětnou vazbou. Plánování všech činností školy má příkladnou, vynikající úroveň.

Organizování

Organizační struktura školy je jasně stanovena v organizačním řádu a vzhledem k velikosti školy je přehledná a jednoduchá. Kompetence, odpovědnost a povinnosti jednotlivých zaměstnanců jsou konkrétně vymezeny, což vytváří kvalitní předpoklady pro efektivní řízení školy. Školní řád je zpracován v souladu s vyhláškou o ZŠ. Obsahuje všechna ustanovení daná touto právní normou a přehledně a jasně je rozpracovává na podmínky školy. V jedné jeho části - vnitřní řád školy pro žáky - kromě povinností žáků zakotvuje i jejich právo. Ve vnitřním řádu školy pro učitele jsou stanoveny povinnosti pedagogických pracovníků, v oblasti vzdělávání a výchovy dětí je kladen důraz na respektování osobnosti žáka a jeho práv. Chování a vystupování dětí během inspekce svědčilo o uvědoměném respektování pravidel společenského chování a vystupování. Vyučování se řídí stabilním rozvrhem hodin. S výjimkou délky 6. vyučovací hodiny, jejíž délka je pouze 40 minut, rozvrh respektuje závazné normy vyhlášky o základní škole i psychohygienické a didaktické zásady. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s §38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Poradními orgány ředitele školy jsou ustanoveny pedagogická rada, předmětové komise a metodické sdružení, se kterými úzce a neformálně spolupracuje a které tak mají možnost účasti na spolořozhodování o činnosti školy. Pracovníci školy mají zabezpečen včasný a dostatečný přístup k potřebným informacím. O chování a výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni dostatečně a včas obvyklými způsoby prostřednictvím žákovských knížek a deníčků, písemným informováním, na třídních schůzkách a plenárních schůzích nebo individuálním jednáním s pedagogickými pracovníky školy. Dostatek informací o škole a výsledcích její výchovně vzdělávací práce podává kvalitně zpracovaná výroční zpráva, která má sebeevaluační charakter. ZŠ se otevírá veřejnosti, vhodně prezentuje výsledky své práce. Pořádá pro rodiče i další veřejnost v obci výstavky prací svých žáků, dětský karneval, školní ples pro rodiče s předtančením aj. Aktivně se podílí na některých akcích v obci. Velmi úspěšné jsou mažoretky „Poupata“, které zaznamenávají výrazné úspěchy v soutěžích regionálních, celostátních i mezinárodních.

Organizace výchovně vzdělávací práce školy a jejího chodu je efektivně zabezpečena. Celkově má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy demokratickým stylem řízení i osobním přístupem k pedagogickým pracovníkům vytváří prostor pro rozvoj jejich tvořivosti a iniciativy, umožňuje realizaci vhodných podnětů od učitelů i žáků. V dostatečné míře vzhledem k počtu tříd a pedagogických pracovníků je využívána odborná a pedagogická způsobilost. Začínajícím učitelům je věnována náležitá péče a metodická pomoc poskytovaná neformálně zkušenými kolegy. Dosud však chybí systematická spolupráce všech učitelů školy při odstraňování nedostatků zjištěných kontrolní a hospitační činností vedení školy (např. malý rozvoj komunikativních dovedností zjištěný ve výuce některých předmětů v některých vyšších ročnících apod.). Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje a většina učitelů ho ve stále větší míře využívá. Výběr vzdělávacích aktivit se provádí podle zájmu učitelů se zřetelem k realizovanému vzdělávacímu programu a potřebám školy. Systém pravidelného hodnocení pracovníků je důsledně propracován a propojen s kontrolními mechanismy školy. Výsledky hospitační činnosti ředitel školy na pedagogických radách v obecných rysech zveřejňuje, analyzuje a vyhodnocuje. Podle zjištění z hospitační činnosti postupuje při dalším vedení pracovníků

a využívá ho při hodnocení práce celé školy. Hmotnou stimulaci pracovníků umožňují příkladně vypracovaná kritéria pro osobní hodnocení. Morální ocenění práce pedagogů formou poděkování se využívá na pedagogických radách a při každodenním osobním styku s pedagogickými pracovníky.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy i jeho zástupkyně mají vypracován plán kontrol na celý školní rok. V něm jsou zahrnuty všechny oblasti života školy. Zejména hospitační činnosti je věnována náležitá pozornost, pro každého učitele je založen sešit, v němž jsou zaznamenány hospitace a jejich rozbor. Závěry jsou s učiteli projednány osobně a v zobecněné podobě se pak projednávají na pedagogické radě. Odstranění zjištěných nedostatků se kontroluje na následné hospitaci. Zápisy z pedagogických rad mají vysokou vypovídací hodnotu, zachycují jak projednávaný obsah, tak i uložené úkoly a termín jejich splnění. Pozornost je věnována prospěchu a chování žáků, práci učitelů, jejich dalšímu vzdělávání, připravovaným akcím apod. Do jednání jsou zařazována i aktuální témata směřující ke zlepšení kvality výchovně vzdělávacího procesu školy. Záznamy také obsahují hodnocení práce školy (včetně konstatování nedostatků), z něhož jsou vyvozována příslušná opatření. Nepřímým kontrolním mechanismem vypovídajícím o kvalitě poskytovaného vzdělávání jsou i údaje o výsledcích přijímacího řízení na střední školy, kde bývají žáci ZŠ Šardice velmi úspěšní. Vedení školy předložilo ČŠI ke kontrole protokoly a záznamy o provedených kontrolách (elektroinstalace, plyn, hromosvody), záznamy o školeních BOZP a knihu úrazů.

Kontrolní činnost je neformální a systematická, ve vztahu ke zkvalitňování práce školy je efektivní. Má příkladnou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční a systematická řídicí práce ředitele školy vytváří optimální podmínky pro plnění výchovně vzdělávacích cílů školy. Má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Ve škole pracuje jedno oddělení školní družiny, do něhož je zapsáno 16 žáků 1. - 4. ročníku. Provoz družiny je od 11:40 do 15:30 hod. Vychovatelka, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, má zpracován plán činnosti, ve kterém se střídají zájmové a rekreační činnosti a příprava na vyučování. Veškerá předepsaná dokumentace je řádně vedena.

Družina je umístěna v objektu vzdáleném od budovy školy cca 200 m. Vnitřní prostory zahrnují dvě místnosti. Větší z nich slouží k relaxaci a hrám, menší je vybavena stolkou a židlemi a slouží k přípravě úkolů a k výtvarným činnostem. Od větší místnosti je oddělen výklenek, který je využíván jako šatna. Nevýhodou je odloučenost od vlastní školní budovy, neboť

vychovatelka musí čekat před školou, až se všechny děti sejdou, a teprve potom je společně odvádí do družiny. Toto uspořádání je nevhodné zejména při špatném počasí. Děti, které navštěvují zájmové kroužky ve škole, se do družiny potom již nevracejí. Bezprostřední okolí budovy, v níž je družina umístěna, je naprosto nevyhovující z hlediska bezpečnosti dětí a zdravého životního prostředí: dvůr, z něhož se do budovy vchází, je používán jako skladiště nepotřebného materiálu. V době inspekce byla na dvoře jáma s vápnem, zbytky stavebního materiálu a několik zemědělských strojů, a to v bezprostřední blízkosti vchodu do budovy. Tento prostor by bylo vhodné vyklidit a upravit tak, aby ho bylo možné využít k relaxaci a hrám.

Tematická inspekce

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Adaptační potíže žáků 1. ročníků ZŠ“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol vydané ŠÚ Hodonín pod čj. S-35/98-02 dne 28. 12. 1999 s účinností od 1. 1. 1999 včetně všech dokladů a podkladů
2. Třídní knihy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
3. Třídní výkazy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
4. Katalogové listy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
5. Evidence žáků školy - školní rok 2001/2002
6. Školní řád (vnitřní řád školy pro žáky, vnitřní řád pro učitele)
7. Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
8. Záznamy z pedagogických rad
9. Protokoly o komisionálních zkouškách
10. Kniha úrazů
11. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
12. Výroční zpráva ZŠ Šardice za školní rok 2000/2001
13. Pracovní plán ZŠ Šardice pro školní rok 2001/2002
14. Organizace školy ve školním roce 2001/2002
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (dokumentace o vzdělání)
16. Učební plán vzdělávacího programu ZŠ
17. Tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2001/2002
18. Plán kontrol
19. Hospitační záznamy
20. Rozpracovaný učební plán školy podle vzdělávacích dokumentů ZŠ čj. 16847/96-2 pro školní rok 2001/2002
21. Program činnosti školní družiny

22. Docházkový sešit školní družiny
23. Vnitřní řád školní družiny
24. Individuální plány integrovaných žáků ve školním roce 2001/2002 a záznamy o jejich výsledcích
25. Plán výchovného poradce na školní rok 2001/2002,
26. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů pro školní rok 2001/2002
27. Záznamy o vedení nepovinných předmětů a zájmových útvarů ve školní roce 2001/2002
28. Vzorek žákovských prací
29. Vzorek žákovských knížek a písemností žáků

ZÁVĚR

Od minulé inspekce (konané dne 27. 11. 1997, inspekční zpráva čj. OI-15-97/9-Z), která byla zaměřena především na oblasti řízení, bylo zjištěno, že škola zkvalitnila celkově materiální, technické i personální podmínky výuky, zlepšila vzdělávání zejména v oblasti zájmové a mimoškolní činnosti. Výrazně k lepšímu se změnily podmínky pro výuku informatiky a tělesné výchovy.

Vzdělávací program je účelně a pro dobro žáků propojen s volnočasovými aktivitami školy. O velmi dobré práci učitelů svědčí jejich zapojení do těchto činností. Přínosem pro žáky, školu i zřizovatele je aktivita v oblasti zájmového kroužku „Mažoretky poupata“, která přesáhla hranice republiky svým vystoupením na Mistrovství Evropy v Mablethorpe v Anglii.

Kontrolované oblasti ve většině sledovaných předmětů byly ČŠI hodnoceny převážně jako velmi dobré. Učitelé výuku plánují a připravují v souladu se vzdělávacími dokumenty. Organizování, použité formy a metody výuky přímo souvisely s pedagogickou zkušeností i metodickou připraveností a invencí jednotlivých vyučujících, celkově byla jejich úroveň hodnocena jako velmi dobrá. Rovněž motivace a hodnocení ve sledované výuce měly celkově velmi dobrou úroveň. V hospitovaných hodinách byla sledována velmi dobrá interakce a komunikace vyučujících a žáků. ČŠI hodnotí průběh a kvalitu výuky na základní škole celkově jako velmi dobrou.

Vzhledem k zjištěným a popsáním nedostatům je oblast podmínek výuky hodnocena jako vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Krška	Mgr. Jaroslav Krška, v.r.
Členové týmu	PhDr. Helena Kneselová	PhDr. Helena Kneselová, v.r.
	PhDr. Renáta Ševčíková	PhDr. Renáta Ševčíková, v.r.
	PaedDr. Petr Zábranský	PaedDr. Petr Zábranský, v.r.

Ve Vyškově dne 29. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 5. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Miroslav Švaňhal, ředitel ZŠ Šardice

Mgr. Miroslav Švaňhal, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KrÚ JM kraje Brno, Žerotínovo n. 3/5	27. 5. 2002	66/02
ObÚ Šardice	27. 5. 2002	68/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány